

Упровадження стратегії навчання з переходом на компетентнісну основу має супроводжуватись упровадженням інноваційних практик: окремої освітньої програми (умови формування суб'єкту, розвитку самостійного навчання, додаткових компонент програмного забезпечення через цілі, завдання та зміст освіти, форми й методи моніторингу та оцінки результатів); окремої освітньої траєкторії (творча самореалізація особистого потенціалу студента в навчальному процесі, гармонізація з метою, завданнями, змістом тем, формами й методами моніторингу та оцінки результатів, які засвоюються самостійно або завдяки спільній роботі з викладачем).

Упровадження індивідуальних освітніх програм вимагають супроводу діяльності студента індивідуальним консультантом – педагогом-тьютором. Тьюторинг як стратегічний вектор європейського спрямування може бути вбудованим у практику вищої школи за умов:

- теоретичної розробки концепції тьюторингу у контексті традиційної педагогіки, незмінності синтезу освіти та виховання;
- розробки моделі і технології тьюторингового супроводу індивідуальної діяльності студента;
- розробки стандартів тьюторингової діяльності: ролі, функцій і компетенцій педагога.

Пітякова Т.С.,
старший викладач кафедри філософії

ПРОБЛЕМНІ ЗОНИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ

Виходячи із розуміння університету як ціннісно-орієнтованого суб'єкта суспільства (В.І. Бакштановський), ціннісними орієнтирами науково-освітньої діяльності можна визначити ті, які зазначені в «Бухарестській декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі», а саме: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність і підзвітність [3].

В декларації підкреслюється вагомість моральних принципів в академічному середовищі, оскільки слідування етичним стандартам і заявленим цінностям є суттєвим чинником формування морального простору суспільства в цілому.

Цінності і стандарти академічної етики забезпечують основу для пізнання, розвитку і якості навчання і підготовки студентів як відповідальних громадян і професіоналів. У зв'язку з цим, формуються нові ролі етичної освіти в системі вищої освіти.

Сучасний дипломований спеціаліст постає перед необхідністю вступати в обговорення конкретних етичних проблем різних сфер соціального життя. Сьогодення вимагає переосмислення «дієвості моральнісних цінностей у професійній діяльності» [1, с. 5] і саме розуміння цього актуалізує необхідність викладання основ професійної і прикладної етики у вищій школі.

В силу поглиблення професіоналізації праці перед спеціалістами різноманітних напрямів усе частіше виникають моральні колізії, вирішити які, опираючись тільки на професійні знання неможливо. Окрім того, професійне захоплення, позбавлене моральних критеріїв і цінностей, може бути небезпечним як для самої людини, так і для оточуючих, а в ширших масштабах — і для суспільства в цілому. Тому проблеми професійної етики, спеціальне вивчення етичних засад професії є важливою складовою професійного навчання в процесі підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах.

У більшості країн необхідність етичної освіти у вищих навчальних закладах не викликає сьогодні жодного сумніву. У місіях і програмах багатьох університетів світу етичний компонент освіти є обов'язковим.

Адже особливо гострі моральні колізії виникають там, де вирішуються питання свободи і гідності людини, а тому моральні якості спеціаліста набувають вирішального значення. Відповідно до професіоналів, які займаються такою діяльністю, суспільство висуває не тільки вимоги загальної моралі (що стосуються будь-якої людини незалежно від професії), але і специфічні моральні вимоги. Більше того, моральність представника такої професії буде показником рівня професійності.

Тому ми солідарні з позицією Р. Апресяна, який наголошує на необхідності викладання етики як складової частини соціально-гуманітарної освіти, оскільки тематика етичних курсів у всій їх багатоманітності спрямована на виконання важливих завдань виховання і розвитку «а) особистості, яка орієнтована на благо ближнього і власну досконалість, б) соціально-відповідального громадянина, орієнтованого на благо суспільства, в) спеціаліста/професіонала, орієнтованого на професіоналізм і професійну гідність» [2, с. 81].

Література

1. Аболіна Т.Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О.Д. та ін. – Прикладна етика. Навч. посіб. / За наук. ред. Панченко В.І. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 392 с.
2. Апресян Р.Г. Этика в высшем образовании // Этика образования. Ведомости. – Вып. 26 / Под ред. В.И. Бакштановского, Н.Н. Карнаухова. – Тюмень: НИИ ПЭ, 2005. – 268 с. – С. 64–88.
3. The Bucharest Declaration on Ethical Values and Principles of Higher Education in the Europe Region – [Електронний ресурс] // Режим доступу до документу: http://www.iau-aiu.net/sites/all/files/-Bucharest_Dec_0.pdf

Поліщук Є.А., к.е.н.,
доцент кафедри інвестиційної діяльності
Діба О.М., к.е.н.,
доцент кафедри інвестиційної діяльності

БІБЛІОТЕКА ЯК ІНСТИТУЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ

Бібліотека – це не тільки місце, де зібрана різна література, яку можна почитати та повернути назад. Це своєрідний храм, де можна спокійно зібратися думками і плідно попрацювати. Під час закордонних стажувань було неодноразово звернено увагу на те, що бібліотеки зарубіжних вузів переповнені студентами та викладачами. Вони також мають гарну організаційну структуру та відносно швидко надають послуги своїм користувачам. Бібліотеки мають зручні робочі місця з гарним освітленням, а подекуди навіть і з лежачим місцем, де можна у будь-який час лягти, накрившись ковдрою, та задрімати (Університет Констанц, Німеччина). Часто бібліотеки працюють цілодобово, створюючи постійний доступ не до літератури, а фактично до робочого місця студента та викладача.

На жаль, у бібліотеці ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» студентство гомонить лише в періоди отримання та повернення навчальної літератури. Нечасто можна побачити і викладачів у читальних залах бібліотеки. Тож, спробуємо розібратися у чому річ?

Можливо в нашій бібліотеці варто було застосувати сучасний дизайн інтер'єру, але побувавши у бібліотеці Університету Сорбони (Франція), де читальний зал знаходиться майже у первозданному вигляді, зрозуміло, що проблема полягає не у цьому.

Без перебільшення зазначимо, що у нас досить гарне враження про професіоналізм співробітників і швидкість надання послуг нашої бібліотеки. Окрім моменту, коли аспірант чи докторант, який тільки-но налаштувався попрацювати із матеріалами бібліотеки з обмеженим доступом (захищені дисертації у КНЕУ) має підписати дозвіл до цих матеріалів у проректора з наукової роботи, а потім, із цим листом він лише два тижні (!) має право працювати з цими дисертаціями. Чесно кажучи, коли проходить цих два тижні, то починаєш думати, а чи не краще звернутися з таким же листом тільки строком доступу на рік (!) до Національної бібліотеки В. Вернадського.

Робочі місця у читальних залах, можливо, і не дозволяють подрімати час-другий, але є зручними, гарно освітленими, теплими та відокремленими. Втім, для викладача цього і достатньо, чого не скажеш про студента.

Часто на питання, чому ви не працюєте у бібліотеці можна почути у відповідь те, що в інтернеті можна знайти те ж саме. На нашу думку, навчання з використанням інтернет-ресурсів повинно йти паралельно із роботою студента у бібліотеці. Тим більше, нині бібліотека надає доступи і до інших компетентних закордонних джерел, які допомагають поповнити свій багаж знань. Часто якість інформації, яку черпають студенти через інтернет є низькою, тому бібліотека виконує роль фільтра потоку якісної інформації для формування певних компетенцій майбутніх випускників. Цю властивість бібліотеки треба пам'ятати і нашим викладачам, організовуючи навчальний процес таким чином, щоб студенти частіше зверталися до бібліотеки. Отже, облаштувавши зручно читальні зали бібліотеки, змінивши певні підходи в обслуговуванні користувачів, а також організувавши навчальний процес із максимальним зануренням у бібліотечні ресурси, бібліотека може стати своєрідним центром знань для сучасного студента.

Література

1. Офіційний сайт бібліотеки Університету Констанц [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ub.uni-konstanz.de>